

رای شماره ۳۵۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۵ از تعرفه شماره ۴ و تعرفه شماره ۰۴۰ از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر خمینی شهر)

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۳۵۰

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۳/۴

شماره پرونده: ۹۹۰۱۴۸۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: سازمان بازرسی کل کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۵ از تعرفه شماره ۴ و تعرفه شماره ۰۴۰ از دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی شهر خمینی شهر

گردش کار: سرپرست معاونت حقوقی و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل کشور به موجب شکایت نامه شماره ۱۳۹۸/۲۱/۳۰۰-۱۳۹۹/۵/۲۸ اعلام کرده است که:

" احتراماً مصوبات شورای اسلامی شهر خمینی شهر در سال ۱۳۹۸ از جهت انطباق با قانون در این سازمان مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه آن به شرح زیر جهت استحضار و صدور دستور شایسته اعلام می شود: مصوبه جلسه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ شورای اسلامی شهر خمینی شهر دایر بر تصویب ۶ عنوان از عناوین دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ شهرداری خمینی شهر به شرح جدول ذیل مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات و وظایف قانونی شورای اسلامی آن شهر می باشد.

ردیف

شماره تعرفه دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۸

عنوان و موضوع عوارض

ادله و مستندات غیرقانونی بودن اخذ عوارض

۱

بند ۵ تعرفه ۰۰۴

بسته تشویقی ویژه صدور پروانه ساختمانی برای کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته

دادنامه صادره شماره ۱۳۹۶/۱/۱۵-۲۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری «مغایرت با بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی و تبصره ۳ ذیل ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده» خروج از حدود اختیارات قانونی شورای اسلامی شهر

۲

بند ۱-۱ تعرفه ۰۰۵

تصمیم گیری شورای اسلامی شهر نسبت به تعیین مهلت پروانه ساختمانی در مدت اعتبار و تمدید پروانه

دادنامه صادره شماره ۱۳۹۵/۷/۱۳-۴۷۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری «تعیین تکلیف قانونگذار جهت مهلت اتمام ساختمان» خروج از حدود اختیارات قانونی شورای اسلامی شهر

۳

تعرفه ۰۳۳

عوارض اجازه موقت استفاده از مشاغل خانگی

دادنامه صادره شماره ۴۹۰ و ۱۳۹۶/۵/۲۴-۴۸۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری «مغایرت با صدر تبصره بند ۲۴ ذیل ماده ۵۵ قانون شهرداری

۴

تعرفه ۰۴۰

عوارض بلیط نمایش

دادنامه صادره شماره ۵۶۴ الی ۱۳۹۵/۸/۲۵-۵۶۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری «مغایرت با مفاد مواد ۵۰ و ۵۲ قانون مالیات بر ارزش

متن مقررهای مورد شکایت به شرح زیر است:

عوارض محلی شهرداری خمینی شهر مصوب ۱۳۹۸

" تعرفه ۰۰۴

موضوع تعرفه : «بسته تشویقی ویژه صدور پروانه ساختمانی»

۵- کلیه کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته اعم از شاغلین و بازنشستگان (رسمی، پیمانی و قراردادی با حداقل پنج سال سابقه) و همسر پرسنل که مالکیت به نام آنها می باشد، از کلیه عوارض و بدهیهای ساختمانی تا سقف مبلغ پنجاه میلیون ریال (مجموعاً یک بار استفاده از سقف ریالی تخفیف با درج در پرونده پرسنلی و ساختمانی) معاف می باشند.

تعرفه ۰۴۰ عوارض محلی شهرداری خمینی شهر مصوب ۱۳۹۸

عوارض بلیط نمایش

ردیف

شرح :

(N)

محاسبه معادله عوارض

تعرفه قبل

تعرفه ۱۳۹۸

۱

سینماها جهت نمایش فیلم های خارجی

مقدار فروش بلیط

$$T = N \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 10\%$$

$$T = 15/1 \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 10\%$$

۲

سینماها جهت نمایش فیلم های داخلی

مقدار فروش بلیط

$$T = N \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 5\%$$

$$T = 15/1 \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 5\%$$

مجموعه های تفریحی شامل لونا پارک، شهرکهای اسباب بازی، شهربازیها، انواع کارتینگ و سایر مجموعه های تفریحی مشابه

مقدار فروش بلیط

$$T = N \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 8\%$$

$$T = 15/1 \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 8\%$$

سایر نمایشگاهها شامل اجرای کنسرت موسیقی، سیرکها، پیست های اتومبیلرانی و موتور سواری و سایر موارد مشاب

مقدار فروش بلیط

$$T = N \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 5\%$$

$$T = 15/1 \times (\text{قیمت فروش بلیط}) \times 5\%$$

توضیحات محاسبه عوارض :

۱- سازمان فرهنگی ، اجتماعی و ورزشی شهرداری ناظر بر طراحی و چاپ بلیط بوده و کلیه بلیط ها بایستی مهور به مهر سازمان گردد و هزینه چاپ بلیط نیز بر عهده مجموعه طرف قرارداد سازمان فرهنگی ، اجتماعی و ورزشی می باشد.

ضمناً کلیه بلیط ها پس از فروش بایستی معدوم و استفاده مجدد از آن ممنوع می باشد.

۲- کلیه مسوولین مجموعه های تفریحی طرف قرارداد با سازمان فرهنگی ، اجتماعی و ورزشی شهرداری (به غیر از سینماها) بایستی در زمان تحویل دسته بلیط ، عوارض این تعرفه را به حساب سازمان فرهنگی ، اجتماعی و ورزشی شهرداری واریز نمایند.

۳- سینماها بایستی قبل از تحویل دسته بلیط جدید ، عوارض بلیط های دریافتی قبلی را تسویه نمایند.

۴- نمایش تیاتر ، مشمول این تعرفه نمی باشد. "

در پاسخ به شکایت مذکور، رییس شورای اسلامی خمینی شهر به موجب لایحه شماره ۱۳۹۹/۷/۱۳-۷۱۳/۴۹ توضیح داده است که:

" در خصوص (تعرفه ۰۰۴- بند ۵ پیرامون بسته تشویقی ویژه صدور پروانه ساختمانی برای کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته): با عنایت به دادنامه شماره ۱۳۹۶/۱/۱۵-۲۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، متن این بند از دفترچه عوارض محلی پیشنهادی سال آتی (۱۳۹۹) حذف گردید.

در خصوص (تعرفه ۰۰۵- بند ۱-۱ پیرامون تصمیم گیری شورای اسلامی شهر نسبت به تعیین مهلت پروانه ساختمانی در مدت اعتبار و تمدید پروانه): در راستای دادنامه شماره ۱۳۹۵/۷/۱۳-۴۷۱ به استحضار می‌رساند این شهرداری هیچگونه عوارضی را تحت عنوان تاخیر در اتمام ساختمان پس از مهلت پروانه دریافت ننموده است و صرفاً مطابق با بند ۱ نامه شماره ۱۳۹۶/۶/۷-۲۲۹۶۲ سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور با موضوع بازگشت به نامه شماره ۱۳۹۶/۵/۱۷-۳۴۶۳۲/۳۲/۲۰ مدیرکل دفتر امور شهری و شوراهای استانداری اصفهان: «در صورتی که مودی قبل از اتمام زمان پایان عملیات مندرج در پروانه ساختمانی نسبت به تمدید آن اقدام نماید، صرفاً عوارض موضوع تبصره ۲ ماده ۲۹ قانون نوسازی و عمران شهرداری دریافت نموده و در صورتی که زمان اعتبار اتمام ساختمانی که در پروانه قید شده است منقضی شده باشد، مودی برای تمدید مدت اعتبار باید نسبت به پرداخت مابه التفاوت عوارض پروانه ساختمانی سال مراجعه با سال صدور پروانه ساختمانی اقدام نماید که مبنای ماده ۶۴ ارزش معاملاتی سازمان امور مالیاتی می‌باشد عمل می‌نماید. اما در خصوص تصمیم گیری شورای اسلامی شهر نسبت به مهلت پروانه ساختمان نیز به استحضار می‌رساند هرچند که تاکنون تصمیمی از سوی شورای اسلامی شهر در این خصوص اتخاذ نگردیده لکن این بند از تعرفه شماره ۰۰۵ دفترچه عوارض محلی پیشنهادی سال ۱۳۹۹ حذف گردید.

در خصوص (تعرفه ۰۳۳-پیرامون عوارض اجازه موقت استفاده از مشاغل خانگی): به استحضار می‌رساند همان گونه که در ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ارایه شده از اداره کار و تامین اجتماعی مشهود و در دفترچه عوارض محلی محرز می‌باشد، مشاغل معرفی شده در این ماده قانونی آن دسته از فعالیتهایی است که

توسط عضو یا اعضاء خانواده در فضای مسکونی و در قالب یک طرح کسب و کار بدون مزاحمت و ایجاد اخلاص در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد که منجر به تولید خدمت و یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌گردد. با این توضیح که انجام مشاغل خانگی در آپارتمانها و مجتمع های مسکونی ممنوع بوده و از طرفی دریافت این عوارض برای اجازه موقت استفاده از محل حداکثر برای دو سال می‌باشد. بنابراین در خصوص موضوع مشاغل اشاره شده در صدر تبصره بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون شهرداریها که در آن قید گردیده « شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند» لذا تعرفه شماره ۰۳۳ مربوط به فعالیت محل می‌باشد و نه نوع کاربری، لذا این در تعرفه شماره ۰۳۲ دفترچه عوارض محلی و مطابق با دادنامه شماره ۴۹۰ و ۱۳۹۶/۵/۲۴-۴۸۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری لحاظ گردیده و ارتباطی با تعرفه شماره ۰۳۳ ندارد. با این وجود به استناد بند ۳ ماده ۷ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، تعرفه شماره ۰۳۳ از دفترچه عوارض محلی پیشنهادی سال ۱۳۹۹ حذف گردید.

در خصوص (تعرفه ۰۴۰- پیرامون عوارض بلیط نمایش): مطابق مواد ۵۰ و ۵۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده، همان طور که در لیست شش گانه سازمان امور مالیاتی مشمولین مشاغل خدماتی که ارزش افزوده به آنها تعلق می‌گیرد به صراحت مشخص شده اند، در بند ۴-۱۲ صاحبان سینماها، تماشاخانه ها و مکانهای تفریحی و ورزشی درج گردیده و همچنین مطابق با دادنامه شماره ۵۶۴ الی ۱۳۹۵/۸/۲۵-۵۶۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، به استحضار می‌رساند این تعرفه از دفترچه عوارض محلی پیشنهادی سال ۱۳۹۹ حذف گردید.

در خصوص (تعرفه ۰۴۲- عوارض نصب تابلوهای تابلو واحدهای بازرگانی و اقتصادی): مطابق بند ۱ تعرفه مذکور « ادارات و بیمارستان های دولتی، واحدهای آموزشی دولتی، مساجد، پارکینگ ها و مراکز متعلق به شهرداری» همان طور که در رای دادنامه شماره ۱۳۹۵/۶/۱۶-۴۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز بدان اشاره گردید،

تابلوهای مذکور متضمن تبلیغات نبوده و صرفاً برای معرفی محل استقرار و معرفی اماکن می باشد، لذا از پرداخت عوارض به طور کامل معاف می باشند. ولیکن در خصوص واحدهای بازرگانی و اقتصادی شایان ذکر است به منظور رعایت عرف ابعادی تابلوی معرفی مشاغل و محل استقرار واحدهای مذکور و همچنین طرح همسان سازی و یکپارچگی در سیما و منظر شهری و نیز قابلیت بازدارندگی از بهم ریختگی چشم انداز شهری، با نظر موافق شورای اسلامی شهر و استانداری اصفهان، تا دو مترمربع را معاف از پرداخت پیشنهاد داده که مورد تصویب قرار گرفت. در غیر این صورت این اتفاق باعث می گردید تاکنون علاوه بر اینکه شاهد تبلیغات متعدد و متنوع بر روی تابلوهای بازرگانی و اقتصادی با متراژهای بالایی بودیم، در سطح شهر نیز شاهد بی نظمی، ناهماهنگی و ناهمگونی با اصول سیمای شهری باشیم. ولی با عنایت به اینکه نظارت بر نصب تابلوهای سطح شهر بر عهده شهرداری می باشد، مقرر گردید در خصوص ابعاد تابلوهای مورد نظر موضوع در کمیسیون زیباسازی شهرداری مطرح و در این خصوص چارچوب و ضوابط لازم تدوین گردد. لذا این تعرفه از دفترچه عوارض محلی پیشنهادی سال ۱۳۹۹ حذف گردید.

در خصوص (تعرفه ۰۴۳-عوارض نمایشگاهها و غرفه های آن): مطابق مواد ۵۰ و ۵۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده همان طور که در لیست شش گانه سازمان امور مالیاتی مشمولین مشاغل خدماتی که ارزش افزوده به آنها تعلق می گیرد، به صراحت مشخص شده در بند ۴-۱۲ صاحبان سینماها، تماشخانه ها و مکانهای تفریحی و ورزشی درج گردیده و در بند ۴-۶ نیز نمایشگاهها و فروشگاههای خودرو و بنگاههای معاملات املاک مشخص است و در قانون مذکور به نمایشگاههای فصلی، روزانه و غیره اشاره ای نشده است. لذا با این توضیح که « املاک شهرداری مشمول این تعرفه نمی گردند» برای دفترچه پیشنهادی عوارض محلی سال ۱۳۹۹ اصلاح و این تعرفه ابقاء گردید. "

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه

شماره ۱۵۲۶-۱۳۹۹/۱۲/۲۰-۱۱) تعرفه شماره ۵ تحت عنوان مدت اعتبار پروانه ها و نحوه محاسبه عوارض تمدید پروانه ساختمانی، تعرفه شماره ۳۳ تحت عنوان عوارض اجازه موقت استفاده از مشاغل خانگی، تعرفه شماره ۴۲ تحت عنوان عوارض نصب تابلو واحدهای بازرگانی و اقتصادی، تعرفه شماره ۴۳ تحت عنوان عوارض نمایشگاه ها و غرفه های آن مصوب شورای اسلامی شهر خمینی شهر برای سال ۱۳۹۸ را قابل ابطال تشخیص نداد و رای به رد شکایت صادر کرد. رای مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رییس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعییت یافت.

رسیدگی به بند ۵ از تعرفه شماره ۴ و تعرفه شماره ۴۰ از دفترچه تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۸ مصوب شورای اسلامی خمینی شهر در دستورکار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۴ با حضور رییس و معاونین دیوان عدالت اداری و روسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیأت عمومی

الف. با عنایت به اینکه در بند ۹ اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه های مادی و معنوی تاکید شده و به موجب تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات

بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷، قوانین و مقررات مربوط به اعطای تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها و دهیارها ملغی گردیده است و با لحاظ این امر که در آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله دادنامه‌های شماره ۶۲۷-۴/۷/۱۳۹۷ و ۲۶-۱/۱۵/۱۳۹۶ اعطای

تخفیف و یا معافیت از پرداخت عوارض یا موارد مشابه آن، مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار دانسته شده است، بنابراین بند ۵ از تعرفه شماره ۴ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۸ شهرداری خمینی شهر که با عنوان بسته تشویقی ویژه صدور پروانه ساختمانی به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ **قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری** مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود. با اعمال ماده ۱۳ **قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری** و تسری ابطال بند ابطال شده از مصوبه به زمان تصویب مصوبه موافقت نشد.

ب. با توجه به اینکه در آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله دادنامه شماره ۵۶۴ الی ۵۶۹-۸/۲۵/۱۳۹۵ این هیأت، وضع عوارض یا بهای خدمات بر بلیط سینما و تیاتر و نمایش، مسابقات ورزشی، استخرها، شهربازی، سیرک، اماکن تفریحی، فرهنگی و هنری و برپایی نمایشگاهها توسط شوراهای اسلامی شهر مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده، بنابراین تعرفه شماره ۴۰ از تعرفه عوارض سال ۱۳۹۸ شهرداری خمینی شهر که تحت عنوان عوارض بلیط نمایش به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ **قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری** مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود. با اعمال ماده ۱۳ **قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری** و تسری ابطال بند ابطال شده از مصوبه به زمان تصویب مصوبه موافقت نشد./

محمد مصدق

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری